

VARSTVO PLODOVK PRED BOLEZNIMI

RJAVA ŽAMETNA PARADIŽNIKOVA PEGAVOST

Občasno deževno vreme je zelo ugodno za pojav in širjenje bolezni v vrtinah. Trenutno opažamo pojav nekaterih nevarnih bolezni na plodovkah, ki se dokaj hitro širijo na prostem in tudi v zavarovanih prostorih.

V nekaterih nasadih paradižnika se pojavlja **rjava žametna paradižnikova pegavost**. Omenjena bolezen se pojavlja predvsem v paradižniku v **rastlinjakih**, le redko na prostem. Na zgornji strani lista se najprej pojavijo blede zelene do rumene pege. Na spodnji strani lista gliva oblikuje rjavo, žametno plesnivo prevleko.

Fotografiji bolezenskih znamenj rjave žametne paradižnikove Pegavosti na zgornji in spodnji strani listov

Spore se naglo širijo z zračnimi tokovi, z vodo ali orodjem. V ugodnih razmerah za razvoj bolezni se pege hitro širijo in med seboj združujejo, listi se sušijo in odpadejo. Za okužbo sta odločilni toplota in visoka relativna zračna vlaga.

Zelo pomemben ukrep preprečevanja te bolezni je zniževanje relativne zračne vlage v rastlinjakih – torej intenzivno zračenje rastlinjakov in tudi ventiliranje. Ko je bolezen že prisotna je priporočljivo odstranjevati okuženo listje in še naprej skrbeti za zniževanje relativne zračne vlage v rastlinjaku.

Za varstvo paradižnika pred rjavo žametno paradižnikovo pegavostjo so v Sloveniji registrirani:

- a) dva pripravka na podlagi difenokonazola **Mavita 250 EC** (0,5 l/ha) in **Score 250 SC** (0,5 l/ha), karencja za oba pripravka je 7 dni. Oba pripravka sta registrirana samo **za uporabo na prostem** in
- b) pripravek na podlagi tiofanat-metila-**Topsin M** (1 kg/ha), ki je registriran **za uporabo v zaščitnih prostorih in na prostem**, karencja je 3 dni.

Pri samem varstvu je najpomembneje znižati relativno zračno vlago, šele tedaj lahko pričakujemo tudi učinkovito delovanje fungicidov.

Pojav in intenzivnost pojava bolezni je odvisen tudi od sorte oz. cv. paradižnika. Nekatere sorte oz. hibridi paradižnika so relativno odporne, nekatere pa so bolj občutljive za omenjeno bolezen.

LISTNA IN STEBELNA GNILOBA KUMAR, ČRNA TROHNOBA STEBEL BUČNIC (*Didymella bryoniae*)

V nekaterih nasadih kumar opažamo pojav stebelne gnilobe, v melonah in bučkah ter jedilnih bučah pa črno trohnobo stebel bučnic, ki jo povzročajo glive iz rodu *Didymella*.

Listna in stebelna gniloba kumar

Na steblih, listih, vrežah in pecljih se pojavljajo ovalne pege. Steblo lahko gliva v celoti objame. Odmirajoči del stebela počrni. Na plodovih sprva zeleno-rumene pege, ki se širijo in počrnijo. Plod se zgrbanči in gnije. Okužba izhaja iz micelija, ki prezimuje na rastlinskih ostankih v tleh. Visoka talna in zračna vlažnost sta bistvena dejavnika za uspešne okužbe. Plodovi se okužijo prek odmrlih cvetov, ki ob plodu niso odpadli. Agrotehnični ukrep: setev zdravega in razkuženega semena. Med fungicidi je za varstvo pred to boleznijo v kumarah registriran Sercadis plus, ki ga lahko uporabimo v odmerku 0,6 l/ha, karenca je 3 dni.

Črna trohnoba stebel bučnic

Na steblih, listih, vrežah in pecljih se pojavljajo ovalne pege. Na plodovih sprva zeleno-rumene pege, ki se širijo in počrnijo. Plod se zgrbanči in gnije. Agrotehnični ukrep: setev zdravega in razkuženega semena. Med fungicidi je za varstvo vrtnin v zavarovanih prostorih registriran pripravek Prestop (0,5 % razt), karenca ni potrebna. Na prostem in v zavarovanih prostorih pa lahko varujete bučnice z užitno in bučnice z neužitno lupino s pripravkom Sercadis plus 0,6 l/ha, karenca je 3 dni.

Pripravila: Breda Vičar